

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

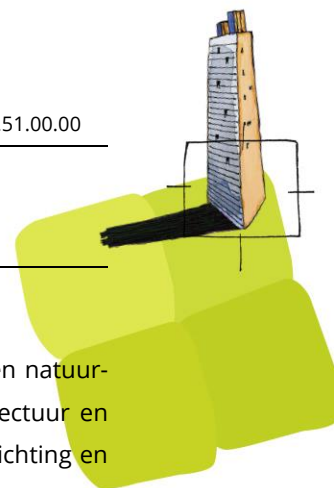
Natuurcompensatie Voordorpsdijk 67, Groenekan: natuurdoelen, inrichting en beheer

Opdrachtgever: dhr. J. H. Saurens

projectnummer: 024.25.51.00.00

Van: ir. H. Kloen, ecooloog

Datum: 12-11-2018

Ten behoeve van de functieverandering aan de Voordorpsdijk 67 te Groenekan wordt een natuur- en landschapscompensatieplan voor 1,094 ha uitgewerkt door De Regt+Danz BNA Architectuur en Landschap. In deze notitie is uitgewerkt welke natuurwaarden dit plan oplevert en hoe inrichting en beheer het beste kunnen worden vormgegeven.

Natuurdoelen provincie Utrecht

De provincie Utrecht beoogt in de omgeving van Groenekan en de Bilt de natuurwaarden te versterken en meer te verbinden. Voor deze verbinding dient ook de Groene Contour waarvan dit plangebied deel uitmaakt. Het plangebied kan onderdeel vormen van een verbinding van de moerasnatuur op het aangrenzende sportpark naar fort Voordorp en de te ontwikkelen natuur bij de zandwiningsplas.

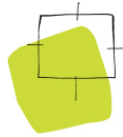
Natuurdoeltypen die de provincie beoogt voor deze omgeving zijn:

- N12.02 kruiden- en faunarijk grasland.
- N14.03 Haagbeuk- en essenbos.
- N16.04 Vochtig bos met productie.

Nieuwe opgaande houtelementen passen niet in het open slagenlandschap dat de provincie hier plaatselijk ook in stand wil houden. Daarmee is invulling met bovengenoemde bostypen hier niet zinvol.

Daarnaast dient de Groene Contour leefgebied of stapstenen te bieden voor beschermde soorten die in deze omgeving voorkomen. Dit geldt in het bijzonder voor das en kamsalamander die in het aangrenzende sport/natuurpark voorkomen (bron D. van Beek, gemeente De Bilt).

Dit zijn diersoorten waarvoor juist het overgangsgebied van stuwwal met bos naar polderlandschap met natte natuur kwalitatief hoogwaardig leefgebied kan bieden.

Aan te leggen biotopen in relatie met natuurdoelen

KRUIDEN- EN FAUNARIJK GRASLAND

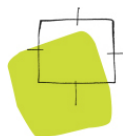
In de inrichting van het nieuwe natuurgebied neemt ontwikkeling van kruiden- en faunarijk grasland een centrale plaats in. Door middenin het perceel een langgerekte poel te graven met brede natte oevers krijgt dit natuurdoeltype maximale kans. De gradiënt van droog naar nat biedt gevarieerde omstandigheden voor flora en fauna. Door het afgraven is er ook kans dat plaatselijk schrale grond aan de oppervlakte komt die in combinatie met de natte omstandigheden in de richting van nat schraalgrasland kan ontwikkelen.

POEL

Er is gekozen voor een langwerpige vorm om aan te sluiten bij het historische landschap met sloten. Door de poel niet aan te sluiten op andere wateren ontstaat extra goed leefgebied voor amfibieën. Dit kan de kamsalamander ten goede komen, maar ook de in de omgeving bekende soorten zoals poelkikker, basterdkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. De aanwezigheid van houtelementen creëert goed landbiotoop voor met name kamsalamander, en tevens overwinteringsbiotoop voor alle amfibieënsoorten.

STRUWEEL

Het struweel sluit aan bij de al aanwezige elzensingel en versterkt dit element. Hierin worden, naast zwarte els en wilgensoorten, struiken met voor insecten en vogels aantrekkelijke bloemen en vruchten aangeplant, zoals eenstijlige meidoorn, sleedoorn, gewone vlier, Gelderse roos en vuilboom. Tevens biedt het struweel wat beschutting waardoor waardevolle bosranden ontstaan voor foeragerende vleermuizen, kleine marterachtigen en das, en rans- of kerkuil (welke regelmatig pleistert in de kapschuur op het erf). Door ook een lage heuvel te creëren ontstaat goed (droger) overwinteringsbiotoop voor amfibieën en een mogelijk geschikte plaats voor een dassenburcht.

Aanbevelingen voor aanleg en onderhoud:

KRUIDEN- EN FAUNARIJK GRASLAND

Aanleg

- Afgraven van oevers, zie bij poel.
- Uitstrooien van maaisel met zaden uit een naburig natuurgrasland kan de ontwikkeling van gevarieerde flora versnellen.

Onderhoud

- Maaien en afvoeren. De eerste jaren is het basisbeheer twee keer per jaar maaien en afvoeren om de grond te verschrallen zodat kruiden beter ontwikkelen. Als de vegetatie verschaalt, kan na 5-10 jaar worden overgegaan op 1 x per jaar.
- Voor de fauna is wenselijk delen van de begroeiing, minimaal 10-15% te laten staan. Een volgende maaibeurt moeten deze delen wel weer gemaaid en andere delen uitgespaard worden.
- Eerste maaibeurt bij voorkeur na de broedtijd, dus vanaf juli. Als door een ecooloog wordt vastgesteld dat er zich geen nesten of pullen op de grond bevinden kan eerder worden gemaaid. Dat is met name in de eerste drie jaar nuttig om de grond sneller te verschrallen.
- Tweede maaibeurt in september, deze maaibeurt is na 5-10 jaar (als enige verschraling is opgetreden) ook te vervangen door extensieve begrazing.

POEL

Aanleg:

- Het midden uitgraven tot ca. 1 m diep onder waterpeil (ca. 1,5 m).
- Flauw oplopende bodem en oevers, ca. 1:5; dit mag juist wat onregelmatig/hobbelig verlopen.
- De poel komt niet in verbinding met overig oppervlaktewater, dit om de poel visvrij te houden.
- Een deel van de grond die vrijkomt bij het graven van de poel wordt gebruikt om een wal op te werpen.

Onderhoud:

- Oevers van de poel worden 1 x per 2 jaar gefaseerd gemaaid. Dat betekent dat 50% van de oppervlakte in het ene jaar wordt gemaaid en de andere 50% in het andere jaar. Het maaien vindt plaats in de minst kwetsbare periode, dat wil zeggen augustus - september. Het maaisel wordt afgevoerd.
- Onderwatervegetatie in de poel wordt 1 x per twee jaar gefaseerd gemaaid, dus 50% in het ene jaar, de andere 50% in het andere jaar. Het maaien vindt bij voorkeur plaats met een maaikorf met open spijlen, in de periode augustus - december.

STRUWEEL

Aanleg:

- In de noordoosthoek wordt een wal opgeworpen met grond die vrijkomt bij aanleg van de poel. De wal wordt in de hoek aangelegd zoals in het ontwerp is aangegeven, met een maximale hoogte van 1,5 meter, echter grotendeels niet hoger dan 1 meter.
- Aanplant van zwarte elzen, wilgen en struiken in winterhalfjaar, plantafstand ca. 1 m. In de noordoosthoek kan het aandeel wilg en els wat groter zijn dan in de noordoosthoek.

Onderhoud:

- Het struweel bestaat uit soorten die op het moment dat ze te hoog worden, kunnen worden teruggezet tot vlak boven de grond. Dit kan eens per 3-5 jaar in het winterseizoen worden gedaan. Als dit gefaseerd (niet alle tegelijk) gebeurt, blijft er continu begroeiing aanwezig die broedmogelijkheden en zangposten aan vogels biedt.